

Hoofdkantoor

Postadres Postbus 8456, 1005 AL Amsterdam

Bezoekadres
Naritaweg 10
1043 BX Amsterdam

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postadres
Postbus 8456
1005 AL Amsterdam

Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

T 0900 330 0300
F 020 68 44 541
I www.fnv.nl

Bank
63 50 33 178

Datum	Uw kenmerk
22 november 2005	
Ons kenmerk	Telefoonnr.
88/211/046	020 58 16 623
Onderwerp	E-mail
privatisering en splitsing van energiebedrijven	Helen.Stigter@vc.fnv.nl

Zeer geachte

De vakcentrales FNV, CNV en MHP en de medezeggenschapsorganen van de energiebedrijven verenigd in het LME, hebben grote moeite met de wijze waarop nu besloten dreigt te worden tot snelle privatisering en splitsing van energiebedrijven.

Er zou op deze wijze een vérstrekkend en onomkeerbaar besluit worden genomen, dat niet spoort met een reeks nieuwe ontwikkelingen die zich nog niet, of niet zo scherp, hadden aangediend toen het wetsvoorstel werd ontwikkeld. Bedoelde nieuwe ontwikkelingen zijn de volgende.

1. De meerderheid van aandeelhouders wil niet van zijn aandelen af

Provincie na provincie laat thans weten niet tot verkoop van aandelen te zullen overgaan, ook als die mogelijkheid in de wet wordt geopend. Onze informatie luidt, dat tenminste 2/3^e van de aandeelhouders de aandelen niet wil vervreemden. Zij maken de meerderheid uit van de aandeelhouders van Essent, Nuon en Delta.

Een belangrijke grondslag voor privatisering en daarmee de noodzaak van verplichte splitsing (om althans de netten nog in overheidshanden te kunnen houden) valt daarmee weg. In elk geval lijkt daarmee een reden om ons nu al uit te spreken over privatisering verdwenen. Wat ons betreft is privatisering dus simpelweg nu niet aan de orde.

Als enkele gemeenten of provincies toch een deel van hun aandelen zouden willen verzilveren, dienen zij eerst aan de Minister van Financiën aan te geven welke bestemming zij voor de opbrengsten op het oog hebben en waarom zij geen kans hebben gezien andere financiering voor deze projecten aan te trekken of vrij te maken.

De te verwachten uitverkoop van Nederlandse energiebedrijven aan grote buitenlandse concurrenten na splitsing is immers voor Nederland van dermate zwaarwegend belang, dat privatisering & splitsing niet mag afhangen van de toevallige financiële krapte of ambities van een of enkele aandeelhouders. Dit zou een oneigenlijk middel zijn.

Zo nodig kan worden overwogen het bescheiden percentage aandelen dat met toestemming verzilverd mag worden, te koop aan te bieden aan (de aandeelhouders van) een collega-bedrijf of aan de Minister van Financiën, zodat ook langs die weg de greep van de overheid op de energiebedrijven vooralsnog verzekerd blijft. De aandelen van de energiebedrijven leveren intussen een gestage dividendstroom en vormen dus een gezonde belegging. Het aldus van dienst zijn van enkele aandeelhouders terzake een gering percentage van de aandelen, kan overigens geen principiële beslissing ten aanzien van privatisering in het algemeen inhouden. Die beslissing kan later vallen, waarbij dan tevens de kapitaalbehoefte van de ondernemingen in de beschouwing dient te worden betrokken.

2. Prijsstijgingen

Recent is ook duidelijk geworden dat de prijsstijgingen op de energiemarkt de grootverbruikers van energie ernstig in problemen kunnen brengen. Zie met name Aldel, waarvoor de vakbeweging dan ook al actie heeft gevoerd. Dit probleem maakt duidelijk dat qua energievoorziening en vooral prijszetting in andere termen zal moeten worden gedacht dan alleen de vrije markt zijn werk laten doen, zoals het kernstuk van het wetsontwerp is. Denk bijvoorbeeld aan een dedicated centrale voor dit type klanten. Dit dwingt tot samenwerking van Nederlandse energiebedrijven. Niet tot opsplitsing en mogelijke uitverkoop aan het buitenland.

3. Consumenten in problemen

Ook wordt steeds duidelijker dat nu ook consumenten steeds meer problemen ondervinden met de hoge energierekening. Splitsing betekent nog eens een jaarlijkse verhoging van de energierekening voor huishoudens met bedragen tussen € 54 en 72,-. (Als daar nog eens de effecten van CBL-claims bij komen wordt dat omgerekend € 94,50 – 132,68 per huishouden per jaar).

Bovenop de toch al gestegen energieprijzen lijkt dit niet verantwoord. Zeker als we in ogenschouw nemen dat de kosten voor energielevering per 1 januari 2006 voor een huishouden met een gemiddeld energieverbruik toch al met zo'n € 135,- op jaarbasis zullen stijgen (opgave NUON).

Of het kabinet in staat en bereid zal zijn de laagstbetaalden hier voldoende compensatie voor te bieden, mag worden betwijfeld. Dit heeft consequenties voor de vraag hoe energiebedrijven moeten omgaan met huishoudens die hun energierekening niet langer kunnen voldoen. Maar zeker dient de energierekening door splitsing niet verder te worden opgevoerd.

4. Megaclaims

De dreiging van megaclaims van Amerikaanse partijen richting energiebedrijven vanwege de CBL's is een zorgelijke ontwikkeling die niet ten volle in het debat is betrokken. Naast de energiebedrijven hebben ook het CPB en de Raad van State op dit punt waarschuwingen laten horen. Dergelijke megaclaims kunnen de continuïteit van Nederlandse energiebedrijven en daarmee de leveringszekerheid rechtstreeks in gevaar brengen. Het lijkt om die reden niet verantwoord nu al een beslissing over splitsing te nemen.

5. Juridische nasleep

Zowel het LME als tenminste 1 onderneming hebben nu ieder voor zich besloten na aannemen van het wetsvoorstel juridisch verzet te starten, wat per definitie een langsepende affaire wordt. Dit roept de vraag op wat er gebeurt als het Europese Hof klagers gelijk geeft. Kan de splitsing en uitverkoop van de energiebedrijven dan nog worden teruggedraaid? Dit belooft een onwerkbaar situatie op te leveren.

6. Grondstoffenschaarste

De internationale energiesituatie verandert nu snel en dramatisch. Dat dwingt eerder tot machtsvorming aan de kant van de ondernemingen dan tot versplintering resp. verzwakking en uitverkoop door splitsing. Het Strategisch Beraad Energie op 9 november j.l. heeft dit ook nog eens duidelijk gemaakt.

7. Frankrijk remt privatisering

Andere Europese landen maken mede als gevolg van de internationale situatie dan ook geen aanstalten tot splitsing van hun energiebedrijven over te gaan. Veelzeggend is het convenant dat het grote Franse energiebedrijf EdF recent met de Franse Staat heeft gesloten. Hierbij is afgesproken slechts maximaal 15% van de aandelen te vervreemden en die dan nog zoveel mogelijk in handen van de werknemers e.d. te houden. Van splitsing is geheel geen sprake. Frankrijk heeft zich hiermee voor jaren vastgelegd, wat voor een streven naar privatisering en splitsing in de andere landen van de EU grote gevolgen heeft. Nederland zou zich met splitsing en vervolgens 100% vervreemding van het leveringsbedrijf en 49% van het netwerkbedrijf geheel buiten de Europese orde plaatsen.

8. Publieke belangen definiëren en borgen

Van de ondergetekenden hebben de vakcentrales en het LME sterke aarzelingen bij privatisering als zodanig. In een fors aantal gevallen in meerdere domeinen heeft de privatisering en liberalisering niet geleid tot de gewenste effecten van een betere kwaliteit van de publieke dienstverlening.

Nauwkeurig moet daarom vaststaan welke zogenaemde "*publieke belangen*" bij privatisering en splitsing van energiebedrijven er nu eigenlijk in het geding zijn en hoe deze gespecificeerde publieke belangen dan in regelgeving en controle op afdoende wijze zullen worden geborgd.

De SER kan in het kader van de aangekondigde adviesaanvraag van het kabinet over de toekomstige energievoorziening goede diensten bewijzen bij het definiëren van bedoelde "*publieke belangen*" en de wijze waarop zij dienen te worden veiliggesteld.

Publieke belangen, werknemersbelangen en belangen van ondernemingen (om zonnodig in het kader van voldoende slagkracht op de Europese markt toch de kapitaalmarkt te kunnen betreden), dienen derhalve met elkaar te zijn verzoend. Het resultaat hiervan dient alsnog te worden opgenomen in het bij uw Kamer aanhangige wetsvoorstel tot Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer.

Dit standpunt van de vakcentrales is eveneens een nieuw element, waarvan wij het op prijs zouden stellen als uw Kamer het in zijn overwegingen zou willen betrekken.

9. Werkgelegenheid meewegen

Wij wijzen ook op de gevolgen voor de werkgelegenheid wanneer de energiebedrijven na splitsing nog slechts zetbazen van grote buitenlandse ondernemingen worden. Ook dit aspect verdient het nader in kaart te worden gebracht.

10. Transitie naar Duurzaamheid: bereidheid tot Convenant

Niet in de laatste plaats dankzij recente rapporten van enkele politieke partijen w.o. CDA en PvdA is duidelijk geworden, dat zowel met transitie naar een duurzame energievoorziening als met energiebesparing snel ambitieuze programma's dienen te worden opgestart. Ook uw Kamer heeft zich recent met klem over een en ander uitgelaten.

Wij verzoeken uw Kamer dan ook de relevante bewindspersonen op te dragen met de energiebedrijven een ambitieus taakstellend en substantieel meerjarig Convenant Duurzame Energievoorziening te sluiten.

Namens de voorzitters van de Raden van Bestuur van de 4 grootste energiebedrijven, Essent, Eneco, Nuon en Delta, die samen 80% van de Nederlandse energievoorziening voor hun rekening nemen, zal u een Bereidverklaring met bijlage bereiken terzake het afsluiten van bedoeld Convenant. Dit geeft ons het vertrouwen dat het mogelijk moet zijn een dergelijk Convenant binnen een termijn van plm. 3 maanden tot stand te brengen.

Dit Convenant dient de grote uitdagingen in de Nederlandse energievoorziening te adresseren en instrumenteren, voorzover die binnen het domein van de energiebedrijven liggen. We noemen als uitdagingen de betaalbaarheid, duurzaamheid en voorzieningszekerheid. Het zal duidelijk zijn dat ook dit nieuwe perspectief voor de energievoorziening in Nederland zich niet verdraagt met splitsing van energiebedrijven.

De energiebedrijven hebben het vertrouwen dat zij ook met dit Convenant het geschonden vertrouwen van de politiek in de bedrijven kunnen helpen herstellen.

11. Krachtige economische impuls nodig

Bovendien kan ons land een krachtige economische impuls goed gebruiken. Een ambitieus meerjarenprogramma voor de ombouw van Nederland naar een duurzame energievoorziening is zo'n impuls. We beschikken in Nederland over uitstekende researchinstellingen, een veelzijdige maakindustrie, efficiënte energiebedrijven en een goed ontwikkelde financiële sector, die gezamenlijk een dergelijk ambitieus programma van de grond kunnen tillen. De energiebedrijven hebben ons verzekerd, dat zij bereid zijn hier een substantiële financiële bijdrage aan te leveren.

12. Relatie industriebeleid/energiebeleid

Het is sowieso van belang dat wij ons in Nederland ten principale rekenschap geven van de vraag wat de relatie is tussen industriepolitiek, milieubeleid en energiepolicies. Als het aangeven van de positie van de energiebedrijven in het kader van het Convenant aan het beantwoorden van deze vragen een bijdrage zou kunnen leveren, zouden wij dat toejuichen.

Om al deze redenen dringen wij er dan ook op aan dat niet alleen de Minister van Economische Zaken, maar tenminste ook die van Financiën en de Staatssecretaris van Milieu de onderhandelingen over het Convenant ter hand gaan nemen.

Datum
22 november 2005
Ons kenmerk

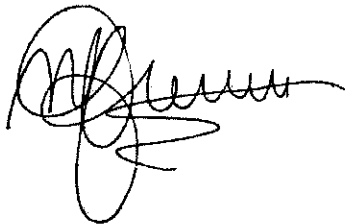
Pagina(s)
5 van 5

Als wij het goed zien, kan een ambitieus programma voor duurzame energie-voorziening uiteindelijk van vergelijkbare waarde voor de BV Nederland blijken te zijn als het historische Akkoord van Wassenaar.

Hoe u onze bovengenoemde dringende aandachtspunten gelijklegt met de behandeling van het wetsvoorstel laten we in vertrouwen aan u over.

Hoogachtend,

A. Jongerius, FNV Vakcentrale

R. Paas, CNV Vakcentrale

A. Verhoeven, MHP Vakcentrale

J. de Jong, LME

